ԴՆՈՒՄԸ 1909

1883 ԵԿՏԵՄԲԵՐ 21 ՉՈՐՇԼԻՆՊԻՀ

ԵԼՏԻՆՃԻ ՄԷՆԷ

ԹԷՐՃԻՄԱՆԸ ԷՖԷՄԵՐ

ՄԷՎԱՏՏԸ ԲՈԼԻՍԻԳԻՅԻ ԻԼՄԻՅԻ ՎԷ ՄԻԼԼԻՅԻ ՎԷ ՍԱՒՐԷՅԻ ՃԱՄԻ ԵՒՊՄԻ ԿԱԶԷԹԱ ՏԷՐ

ԱՊՕՆԻ ԳԻՆԸԹԼՈՒՐԸ

Մէջիտիկէ 20 պրուչան

ՍՊԱՄՊՈՒԼ ԻՉԻՒՆ

Պիր ամէնէլիք . . . . . 200 պրչ.
Ամիսը այլրգ . . . . . 105 »
Իւչ այլրգ . . . . . 55 »

ՎԻԼԱՅԱԹ ԻՉԻՒՆ

Բոլոր իլի իրսալ օլունաճագլար իչիւն

Պիր ամէնէլիք . . . . . 240 պրչ.
Ամիսը այլրգ . . . . . 125 »

40 ԲԱՐԱ.

ԻԼԱՆԱԹ ԳԻՆԸԹԼՈՒՐԸ

Պէհէր սաթրը իչիւն

1 վէ 2 վէ 3 ինճի սահիֆէյէ . . . 5 պրչ.
Դիւնճիւ սահիֆէյէ . . . . . 2 »

ԻԼՈԹԱՐ. Պանգա, Շիրքէթ վէ ուսմուրը սարրաֆիյէյէ այիտ իլանաթ.

2 վէ 3 իւնճիւ սահիֆէյէրէ . . . 6 պրչ.
Դիւնճիւ սահիֆէյէ . . . . . 4 »

Զէյատէ միւատէթ իչիւն իլանաթա այլր բազարլրգ օլուր։

Մէվատը նաֆիյատ տայիր այնալէր մէճճանէն գազանչ օլունաճագ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ իատէ օլունմայաճագ տրր։

40 ԲԱՐԱ.

Իտարէխանէսի, Հէյէթը Թահրիրիյէսի վէ մաթպասը, Սիրամպոլատ Պազար Ալի ճատտէսինտէ նումէրօ 20 իանէտէ տիր։ — Կազէթանըն ուսմուրը իտարէ վէ Թահրիրիյէսինէ այիտ քեազիֆէի մէվատտ հազգընտա Միւտիրի Կազէթա Տիդրոն Ճիվէլէկեանա միւրաճաաթ օլունաճաղը կիսի, քեազիֆէի մէքեաթիպին տախի անրն նամբնա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա իտէր։

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱԳՈՒԱՏԻՆ

Թարաֆը հազրէթը բաշիչահիտէն իթալիա գրալընա իհտա պուլրու

ՌԷՍՄԻ

ԻՄԹԻՅԱԶԱԹԸ ՐՈՒՀԱՆԻՅԷ ՄԷՍԷԼԷՍԻ

Պիր միտտէթթէն պէրու Ռում Բաթրիգխանէսի իմթիյազաթընա տաիր էվրագը հավատիատէ կէօրիւլէն Նէշրիյաթ՝ Նէֆս իւլէմրէ մուղայիր օլտըղընտան, հագիգաթը հալ մալիւմ օլմագ իւզրէ, Ռում Բաթրիգի րիւթպէթլու էֆէնտի հազրէթլէրինէ Մէզահիպ նէզարէթը ճէլիլէսինտէն Թասթիր գըլընան թէզքէրէ սուրէթի պէր վէճհի աթի իլան օլունուր ,

21 սէֆէր 301 թարիխինտէ նէզարէթը սէնավէրանամէ վարիտ օլան Թագրիրը վալալէրինտէ մէվաստը մալիւմէտէն տօլայը նէզարէթլէ բաթրիգխանէ պէյնինտէ վագը օլան իւմթիլաֆաթըն տէվամը մուճիպը միւշքիլաթ օլտըղընտան, վէ պու ճիհէթլէ ճէօմաաթը մէթրօբօլիտան իլէ մէճլիսը մուխթէլիթ աղասը զաթը աալիանէլէրինի իսթիֆսյա իճպար էյլէտիքլէրինտէն պաշս ու պէճան օլունմուշ իտի : Պէրաթը Ալի իգթիզասընճա Բաթրիգ պուլունան զէվաթ՝ գայտը թէքյիտ իլէ մանսուպ իսէլէր տէ , էսպապը մուայյէնէտէ վէ եախօտ իսթիֆա փուգուինտէ Թէպէտտիւլ մէճաղ օլտըղընտան , իսթիֆաի վալալէրի էկէրչի բաթրիգլիք մագամընտա հալը (պօշ գալմագ) մուգուրընը իսթիլզամ էյլէմիշ , վէ Սթամպօլ բաթրիգլիկինտէ հալը վուգուինտէ , ճէօմաաթը մէթրօբօլիտան(Սինօդ) իլէ մէճլիսը մուխթէլիթ աղասը պիրլէշէրէք վէ Տէրսաատէթտէ պուլունան մէթրօբօլիտլէրտէն էվսաֆը մաթլուպէյի ճամի պիր զաթը գայմագամ օլմագ իւզրէ ինթիխապ իտէրէք քէյֆիյէթը հալը վէ գայմագամ օլաճագ զաթը պա մազպաթա արզ իտիւպ , միւթէալլիգ պույրուլտաճագ իրատէի Սէնիյէի Միւլիւքեանէ մուճիպինճէ գայմագամըն մէմուրիյէթի իլէ Բաթրիգ ինթիխապընըն պէր մուճիպը նիզամ իճրասընը միւթէգամիլ պույրուլթը կէօնտէրիլմէսի՝ ինթիխապ նիզամնամէսինին պիրինճի մատտէսինտէ միւնտէրիճ պուլունմուշ իսէ տէ , իսթիֆանամէի սալամէլէրի իլէ պէրապէր ճէօմաաթը մէթրօբօլիտան վէ մէճլիսը միւխթէլիթ ազասը նամլարընա ալընան թագրիրտէ , իսթիֆաի վագըն իսաֆ (գապուլ) օլունմամասը րէճա օլունուպ , պիր թարաֆտան ճէօմաաթը մէզքիւրէ իլէ հէյէթը մէճլիսին քեաֆֆէի թէմէննիյաթը մէշրուասընը իսաֆա թէմայիւլի վէ տիկէր թարաֆտան զաթ վէ սըֆաթը վալալէրինէ ինթիրամը ճիհէթի իլէ , Պապը Ալի՝ ճէօմաաթը մէթրօբօլիտան իլէ մէճլիս աղասընը զիքը օլունան մատտէի նիզամիյէնին հիւքմինի իճրա իչիւն տավէթէ միւսարաաթտա պիր կէօնա լիւզում կէօրմէյիփ , պիլաքիս իւթիմասը վագըըն խաֆը թէրճիհ վէ թէսրի գըլընմըշ օլուպ , անճագ պու քէրրէ տախի ալընան ճէվապը րիւթպէթմէաալէրինտէ իսթիլաֆաթը վագըանըն բաթրիգխանէ իմթիյազաթընա իյգաի վէհն (կէմլէթմէք) վէ խալէլ էյլէտիկի պահսը վէ իսթիֆա մաթլէպի թէքրար օլունմուշ , վէ չիւնքի միւսաատաթը մուէսսէսէնին մուհաֆազաի անքեամընտա սէպաթը տէվլէթին նէ տէրէճէ միւլթէզէմի իսէ աքսի գաղիյէյէ միւթէալլիգ օլարագ հուտուսը հըսս օլունան զաննիյաթըն թասհիհինէ տախի օլ մէրթէպէ տէվամ ու ինթիմամ օլունմասը միւգթէզաի վաղիֆէսի օլուպ , էհճասըլ տէվլէթին էֆքեարը ալիյէի մուհաֆազաքեարիսինի էզգէրնէվ իյզաճը Թագրիրը վալալէրինտէ պաշս օլունան միւշքիլաթըն ատէմը տէվամը իլէ միւլթէզիմ օլան Նօգթաի իթթիլաֆա վիւսուլ իչիւն էյլէմ կէօրիւլմէքլէ, օլ պապատէ պազը իյզահաթա իմթիսար օլունուր :

22 Ռամազան 300 թարիխի իլէ միւվէրրախէն Բաթրիգխանէնին վէրտիկի Թագրիրը մուֆասսալտա վէ մուգաատէմա վէ մուախխէրէն վագը օլան իճթիմաաթ վէ միւքալէմաթտա միւսթէտիյաթը վագըա 6 մատտէտէն իպարէթ օլուպ , անլէրին իսաֆը Թագտիրինտէ պէրէվաթը (պէրաթլար) ալիյէյ միւսթէնէտ իմթիյազաթըն հալը ասլիսինէ րիւճու իտէճէկի իյրատ օլունմաղլա , էվվէլ էմրտէ միւսթէտիյաթը մէզքիւրէ պէրէվաթը ալիյէնին աճքեամը չամիլէսինէ մուխալիֆ մի տըր , եօգսա միւսթէտիյաթը մէզքիւրէնին գապուլի Բաթրիգխանէնին հագգ օլտուղը վէ տէվլէթին տախի իյաֆէ վէճիպէ հագգ (չիմտիյէ գատար) մուհաֆազա էյլէմիշ պուլունտուղը իմթիյազաթա էննէտէն պիր թագըմ միւսաատաթ ղամմ ու իլավէսի իլէ Բաթրիգխանէյէ միւսաատաթը գատիմէտէն ֆազլա էննէտէն պազը իմթիյազլար իթասընը՞ մը մուճիպ օլաճագ տըր, պաշլըճա վէ պիլ խասսա պույրասըլըն թային ու թասհիհի լազըմ կէլիր տիր : Պու հագիգաթ՝ պէրէվաթը մէզքիւրէնին իպարաթընը աճէն կէօրմէկէ , վէ օնլարը չիմտիկի մէթալիպ իլէ թաթպիգ իթմէկէ միւթէվագգըֆ իտուկինտէն , պու մագսատի հասըլ իթմիշ օլան մէճլիսը խասսը միւքէլլէ՝ գայթը միւզաքէրէսինին պիր սուրէթը րէսմիյէսի իլէ ղայրը րէսմի մէբաէմէսինին Նուսէխը քեաֆիյէյի մաթպուասը իչպու թէզքէրէի սէնավէրիյէ լէֆֆ օլունմուշ տըր :

Բաթրիգխանէնին իսթիտա իթտիկի շէյլէրին պիրինճիսի՝ մէթրօբօլիտ վէ էփիսգօպօսլարա աիտ հուգուգը ատիյէ տավալարընըն մէրճիի րույէթի հագգընտա օլուպ , տէավիի մէզքիւրէնին մէհաքիմը տէվլէթը Օսմանիյէտէն հանկըլընտա նէ սուրէթլէ րույէթի մուվաֆըգ ուսուլ օլաճաղը պաշլարընտան սարֆը նազարլա, էվվէլ էմրտէ բաթրիգխանէնին մէվզուը պաշս աստ իմթիկի ֆըգրասընը էօյլէ աարը գատիմէտէն պէրու պէրաթլարտա տէրճ օլունակէլէն իմթիյազլարտան օլմատըղընը , վէ իշպու հուգուգը ատիյէ տավալարընա տաիր օլան անքեամ 45 սէնէտէն պէրու 4 տէֆա թատիլ վէ թաահիհ օլունմուշ օլտուղընը իսպաթ իլէ իչթիխֆա իտէրիմ :

Մէվատտը մէզքիւրէնին իքինճիսի ճէրաիմը միւլքիյէնին մէհաքիմը ճէզաիյէտէ րույէթինէ իթթիրազտան իպարէթ օլուպ , պէյանէ հաճէթ օլմատըղը իւզրէ , մէվատտը ճէզաիյէտէ րուէսաի րուհանիյէ հագգընտա իգամէ օլունաճագ տէավիի ճէզաիյէ իւչ նէվ օլուպ , պիրինճիսի՝ ճէրաիմը մէզհէպիյէ տիր քի , պէրաթը ալիտէ բիսգօպօսլար վէ քէշիշլէր վէ բաբազլար վէ գալօյէրօլար (վանական) վէ էղումէնօսլարըն (ճգնաւոր) այինլէրինէ մուխալիֆ գապահաթլար զուհուր էյլէտիքտէ , Թէվպիխաթը լազըմէ իլէ թէէտիպ օլունմալարընը չամիլ օլարագ , պու մատտէտէ մագամը վալալէրինին իգթիտար ու մէէզունիյէթի թէճամը իլէ ճէրէյան իթմէքտէ տիր , իքինճի նէվի՝ մէթրօբօլիտ վէ բիսգօպօսլարըն սըֆաթը մէմուրիյէթլէրինէ միւթէալլիգ օլմագ իւզրէ , էհալիտէն հագգ լարընտա տավա իքամէլէնէք չիքեայաթտան միւթէվէլլիտ միւճազաթ օլուպ , բիսգօպօսլըգ նիզամնամէսինին 8 իճի մատտէսի հիւքմինէ, պիր մահալին էհալի իսէվիյէսի թարաֆընտան բիսգօպօսլար հագգընտա չիքեայաթ վագը օլուպ տա , վէսաիթը թէէլէֆիյէ իլէ իսպահը գաթ իւլ պէյն (հաշտութիւն) գապիլ օլունմազ իսէ , մէվատտը միւչթէքեայէհա՝ խուսուսաթը րուհանիյէյէ տաիր օլտուղը հալտէ , չախսը միւչթէքիալէյհին մուհաքէմէսի , վէ չիքեայէթին սուպութը Թագտիրինտէ ճէզասը քիշիւ գավանիյնինէ Թէվֆիգէն ճէօմաաթը մէթրօբօլիտան Թարաֆընտան վէ մէվատտը ատիյէ միւթէալլիգ իսէ գավանինը տէվլէթէ Թաթպիգըն մէճլիսը միւխթէլիթ ճանիպինտէն իճրա գըլընմագ , վէ Թէօզմէթ՝ ճինայէթ ճինախիւթէն օլտուղը հալտէ , ճաննինին սըֆաթը րուհանիյէսի րէֆ օլունմաղընտան , օնտան սօնրա հագգընտա գավանինը մէվզուաի ճէզաիյէյէ կէօրէ իճրաի միւճազաթ օլունմագ լազըմ կէլիրպ , պու պապտէ տախի նիզամնամէի մէզքիւր՝ բաթրիգխանէյէ նասըլ գուտրէթ վէ մէզունիյէթ վէրմիշ իսէ , օլ գուտրէթ վէ մէզզունիյէթին բիսգօպօսլար հագգընտա թէմամէն իճրա օլունմասընա թարաֆը հիւքիւմէթը Սէնիյէտէն գէյըր գատար իրգալի միւմանաաթ օլունմատըղը մալիւմը վալալէրի տիր :

Նէվը սալիս քի , րէհպանինին նէ սըֆաթը րուհանիյէլէրինէ վէ նէ տէ սըֆաթը մէմուրիյէթլէրինէ միւթէալլիգ օլմայըպ , սըրֆ ճէրաիմը չախսիյէտէն մաատուտ օլան չէյլէր տիր . իշթէ Բաթրիգխանէնին եագըն փագըթլարտա քէնտիսինէ Թախսիսինի իսթէտիկի վէ տէվլէթին տախի պիլթթապ վէ պիլ հագգ վէրմէք իսթէմէտիկի մատտէ պու օլուպ , չիւնքի ճէրաիմը մէզհէպիյէնին րույէթի վէ միւճազաթըն նասըլ րուճանիյէ րուհանիյէնէ մէվտուու իսէ , հուգուգը ամմէտէն մաատուտ օլան ճէրաիմը չախսիյէյի թաազիպ վէ օ խսլտաքի ճինայէ վէ ճինայէթլէր աղնապը հագգլարընտա իգամէի տավա տախի վէ ճէրաիմի մուճազաթ՝ հուգուգը ումումիյէնին մուհաֆըզը օլան տէվլէթին հագգը օլմաղլա, պու հագգը գատիմ վէ Թապիիյի Թէրք իմթէք գապիլ օլամայաճաղը , վէ պու պապտէքի իւթիրաղըն խաֆըլընտա տէվլէթին մաալէրէթի մէրթէպէի պէտաահաթտէ տիր :

Միւթէմէտտիյաթը վագըանըն իւչիւնճիւսիւ տախի վասիյէթ տավալարընա միւթէալլիգ օլուպ, մէճլիսը մուխթէլիթը տաիմի Նիզամնամէսինին 3 իւնճիւ մատտէսինտէ Սթանպօլ Բաթրիգլիկինէ մէրպութ մանաստըրլարըն վարիտաթընա տաիր վասիյէթնամէ վէ վագըֆիյէլէրէ վէ Թրախումա աղճէսի իլէ ճէհէզ միւթէալլիգ միւնազաաթը մէճլիսը մէզքիւրըն Թէտգիգ ու Թէսվիյէ էտմէսի, վէ Պապը Ալիտէն բաթրիգխանէյէ հէվալէ օլունան մէվատտըն րուհանի օլմայանլարընը հէվալէ իւզէրինէ րույէթ էյլէմէսի, վէ ֆագաթ գավանինը էվգաֆ վէ արագիյէ վէ սաիր նիզամաթը ավամիյէի միւլքիյէյէ տօգունուր մատտէլէր գուհուրինտէ պունլար պիլթթապ վէ քէմաքեան տէվլէթճէ մուայյէն օլան մէհաքիմ վէ մէճալիսէ րույէթ օլունմասը , վէ 11 իւնճի մատտէսինտէ իքի Խըրիսթիյան պէյնինտէ հուգուգը իրսիյէ (միրաս) կիպի տէավիի մախսուսէ սահիպը տավա օլանլարըն իթթիֆագլարը իւզրէ բաթրիգխանէյէ հէվալէ օլունտուգտա մէճլիսը մէզքիւրտէ րույէթ ու Թէսվիյէսի մուհարրէր օլուպ , Թահրիրը Թէրէքէ վէ վասիյէթլէր հագգընտա մէրի իւլ իճրա օլաճագ գավանին իլէ նիվվալը չէրիյէ աիտ օլաճագ վէզաիֆ մուգաատէմա Պապը Ալիտէն մէմուրինը տէվլէթը Օսմանիյէյէ իրսալ օլունան Թահրիրաթը ումումիյէտէ միւնտէրիճ օլարագ , պունըն աքսինէ մագամը վալալէրինտէն պիրճիւմլէ մէթրօբօլիտ վէ բիսգօպօսլարա տախի Թէպլիղ գըլընմըշ օլմասը իլէ , հիւքիւմէթը Սէնիյէնին չիմտի կէրէք նիզամնամէնին գիքըր օլունան մատտէլէրի վէ կէրէք Թահրիրաթը ումումիյէի մէպհուսանիհա հիւքմի խարիճինտէ պիր չէյ Թէէսիս իթմէտիկի տէրքեար տըր :

Թագրիրը մուֆասսալտա մէվատտը միւչթէքեայէհա աստատընա իտխալ օլունան 4 իւնճիւ մատտէ տախի Նիքեահ վէ Թալագ (պօշամա) խուսուսը օլուպ , էմրը միւնաքէհա վէ Թալագ խուսուսլարընտա րուէսաի րուհանիյէնին իգթիտար ու սէլահիյէթլէրինէ շէրրէթիւմա խալէլ կէլմէմիշ իքէն, պունըն մէվզուը պահսը իտիլմէսինին մէնշէ վէ հագիգաթը պիլինէմէմիշ տիր :

Նաֆագա տավալարընա կէլինճէ , մալիւմը ալիլարընէլէրի օլտուղու վէ մուգաատէմա Թասթիր գըլընան Թէզաքէրը մուխլիսիտէ պէճան գըլընտըղը իւզրէ , Նաֆագա տավալարընըն րույէթի բաթրիգխանէ իմթիյազաթընտան օլտուղընա տաիր նէ պէրաթլարտա վէ նէ տէ նիզամնամէտէ հիչ պիր հիւքմ ու սարահաթ օլմայըպ, հալ պէօյլէ իքէն պու տավալարը բաթրիգխանէ վէ մէթրօբօլիտխանէնին կէօրմէսինէ խիշիլմէմիշ, վէ չու գատար քի , Նիքեահ վէ Թալագ պաչգա , վէ Թալագտան միւթէվէլլիտ օլան Նաֆագայը խուսուսը հուգուգը ատիյէյէ տախիլ օլմասը իլէ պաշգա օլուպ , Թարաֆէյնտէն պիրի պու խուսուստա բաթրիգխանէ վէ մէթրօբօլիթխանէնին վէրտիյի պիր գարարտան քէնտիսինի միւթէզարրըր ատտ իտիւպ տէ հիւքիւմէթէ միւրաճաաթ իտէր վէ տավասընա մէհաքիմը տէվլէթտէն պիրինտէ պագըլմասընը իմթիտա էյլէր իսէ , օ միւթէֆաքէրէ գարըը մէհաքիմը տէվլէթի միւտախէլէ (գաբալը) կէօսթէրմէք վէ քէնտիլէրինի խահնախահ թէչէքքի իթտիքլէրի գարարըն իճրասընա իճպար իթմէք՝ վազիֆէի չիւքիւմէթի իյֆա իյլէմէք օլարագ , պիննաէն ալէյհ Թարաֆէյնին րիզա ու իմթիյարը իլէ բաթրիգխանէ վէ մէթրօբօլիտխանէլէրտէ ֆասլ օլունան նաֆագա տավալարընա հիւքիւմէթ պիր չէյ տէմէյօր իսէ տէ , ահատտը Թարաֆէյնին իսմիթասը իւզէրինէ պու կիպի գարարլարըն Թէտգիգի հագգընտա մագամը նէզարէթը սէնավէրիտէն էմմէլճէ պիր սուրէթը Թէսվիյէ վէ Շուրաի-Տէվլէթճէ տախի օնա գարիպ պիր գարիտէ Թէէսիս վէ միւլահազա օլունմուշ , վէ Թարաֆը վալալէրինէ Թէպլիղը քէյֆիյէթ գըլընմըշ օլտըղը հալտէ , օլ պապատէ պէյանը իթիրազ իլէ Նաֆագա տավալարընըն իսթինաֆէն տախի բաթրիգխանէտէ րույէթի իսթիտա վէ ֆէրմանը ալի խարիճինտէ էննի պիր իմթիյազ Թալէպ օլունմուշ տըր :

Միւսթէտիյաթըն 5 ինճիսի քիլիսէ ինշասընա միւթէալլիգ օլուպ , Թէէսիսը մէապիտ (իպատէթխանէլէր) հագգընտա տէվլէթին նէ տէրէճէ միւսաատէքեարանէ մուամէլէ էյլէտիկի պաշս վէ պէյանա պիլէ միւհթաճ օլմայուպ , 1272 Թարիխինտէ Թաստիր վէ Խաթթը Հիւմայուն իլէ Թէվշիխ պույրուլան խալահաթ ֆէրմանը ալիսինտէ մուսարրահ օլտուղը իւզրէ , իճրաի այինէ մախսուս օլան էպնիյէնին միւճէտտէտէն ինշասը լազըմ կէլտիքտէ , պունլարըն րէսմ ու սուրէթը ինշասը ճանիպը Պապը Ալիյէ արզ օլունմագ վէ բուխսաթը լազըմէյի բաթրիգլէր վէ եա ճէօմաաթ մէթրօբօլիտլէրի իսթիտա իլմէք վէ տէվլէթճէ պիր կէօնա մահզուր օլմատըղը հալտէ բուխսաթը Սէնիյէ իթա իւլիւնմէք լազըմ կէլիր , պու կիւնքի կիւնտէ հիւքիւմէթը Սէնիյէնին պումիշլու Թէէսիսաթ հագգընտա իթթիխազ իթթիկի մուամէլէյի խուլասաթը ումումիյէ ֆէրմանը ալիսի խարիճինտէ պիր չէյ օլմայըպ , Թէմամէն վէ հարֆիյէն օնուն հիւքմը ճէրիի տախիլինտէ տիր :

Իսթիտալարըն 6 ընճըսը օլան վէ Թագրիրը մուֆասսալտէ պաշլըճա վէ միւլթէզիմանէ Թիզգէար ու Թէքրար իտիլէն մէքթէպլէր Թէֆթիշինէ կէլինճէ , խալահաթ ֆէրմանը ալիսինին պիր ֆըգրաի միւսթէմէլէսի՝ մէքեաթիպը ումումիյէնին ուսուլը Թէտրիս վէ մուալլիմլէրինին ինթիխապը՝ աղասը Թարաֆը Նաղանէտէն մանսուպ մուխթէլիթ պիր մէճլիսը մէարիֆին նէզարէթ վէ Թէֆթիշի

ԼԱՆԷԹԼԻ ԳԸԶ

(Մէ-Էւլէֆի) ԷՄԻԼ ՐԻՇՊՈՒՐԿ

ԺԹ.

ԹՕՐՈՒՆ

(1908 [illegible])

—Պու էգսիւզ չօճուգ իչիւն նէ եափմագ նիյէթինտէ պուլունտուղունուզը սօրապիլի՞րմիյիմ ;

—Պիր էվլատ իչիւն նէ եափըլըր իսէ , օ մուամէլէտէ պուլունաճաղըմ , ճէվապ վէրտի գօնթ ;

—Ֆագաթ հէնուզ էվլատըմըզ տէյիլ տիր նէ՞, միւսիւ գօնթ ;

—Անը ճան էվլատը եափարըզ ;

—Էյ պիր իսմ լազըմ տըր ;

—Իսմի եա Պիւսիէր , եախօտ Արֆէօյլ օլաճագ ; Արֆէօյլ պունը սիզ Թային իտէրսինիզ ;

—Սիզին իսմինիզի , միւսիւ գօնթ , սիզին իսմինիզի ;

—Էհ էօյլէ իսէ , գօնթ տը Պիւսիէր օլսուն ;

Գօնթէս սէվինճինտէն նաշէ պիր ահ իթթի , վէ էլինի գօճասընա ուզաթարագ տօլգուն պիր սէսլէ իլէ «Թէշէքքիւր իտէրիմ» տէտի ;

Պատէհօ Կրըլիւշէ խիթապէն սէսլէ իթթի .

—Մէսի՞ւրմիսինիզ , Կրըլիւշ ;

Պիչարէ Ժէրոմ քէքէլէյէրէք անլաշըլմազ պիր գաչ լագըրտը սէօյլէտի վէ քէնտիսինի Թութամայարագ աղլամաղա պաշլատը ;

Էկէր ուզուն պիր նութգ սէօյլէմիշ օլսա իտի , պու գատար ֆէսահաթլը օլամազ իտի ;

—Վագթ զայի իթմէյէլիմ , տէտի գօնթէս . պիր ան էվվէլ չու սէվկիւլիւ չօճուղը կէօրմէք իսթէյօրըմ ; Ա՛հ , աճապա նա՞սըլ սէվէճէյիմ ;

Պու միւքալէմէյի միւթէագըպէն աղլըյա էնտիլէր ; Արապաճը արապանըն սանտըղը իւզէրինտէ օթուրմուշ պէքլէյօր իտի ; Գօնթ իլէ գօնթէս արապայա բաքիպ օլտուլար . Կրըլիւշ տէ արապաճընըն եանընա չըգտը, արապա հարէքէթ իթթի ;

Օ՛ն տագիգա սօնրա արապա Մօնթանպօ-Սէնթ-Ժընըվիէվ սօգաղընա վասըլ օլմուշ օրատա տուրտու ;

—Պիզիմ ֆագիրխանէ քիւճիւք գաթտա տըր , տէտի Կրըլիւշ . միւսաատէ իտէրսինիզ , էօնէ կէչէյիմ եօլը կէօսթէրէյիմ ;

—Արգանըզտա կէլիյօրըզ , տէտի գօնթ ;

—Եա Բօղալիմ Ալլա՛հ , տէտի Կրըլիւշ քէնտի քէնտինէ . աճապա չիմտի նա՞սըլ Թաաճճիւպ իտէճէք տիր , նէ՞ սէօյլէյէճէք տիր ;

Կրըլիւշ՝ Մ. վէ Մատամ տը Պիւսիէրի պէքլէմէք իչիւն սահանլըգտա տուրտու ;

Էժէր ամէլէ իգամէթկեահլարընտա օլտըղը կիպի, Ժէրօմ Կրըլիւշին օտասընտա տա չընղըրագ եօգ իտի . անըն իչիւն իւչ քէրրէ գափույա վուրտու ; Կրըլիւշ՝ Բիկօլ Թէաթրօսընը գափուճուսունտան սօնրա ապշամ օտայա կէլտիկինտէ հէր վագթ գափույա պէօյլէ վուրուր իտի ;

Էտմօն գափույը աչմաղա կէլիպ «հէյէ կէլ . . . » տիմէյէ պաշլատը իսէ տէ , գօնթ իլէ գօնթէսի կէօրիւնճէ , լագըրտը աղղընտա գալտը, վէ սէլամ պիլէ վէրմէքսիզին պէրապէր օտանըն Թա տէրինինէ գատար կէրի կէրի կիթթի ;

Գօնթ իլէ գօնթէս կէչմէք իչիւն Կրըլիւշ պիր եանա տուրմուշ օլմաղլա, Էօնտէն գարը գօճա օտայա կիրտիլէր ;

Էտմօն հէնուզ պիր չէյ անլամամըշտա իտի . զաննը իտէրսին կէօզլէրիյլէ չէյլէր սօրույօր իտի ; Մէրգում էննիտէն պիր հարէքէթ իճրա իտուպ , Թազէ վէ կիւզէլ սիմասընտա պիրտէն պիրէ պիր նուր ու րէֆահ հասըլ օլտու ;

—Է ճանըմ , միւսիւ գօնթ , Թանըտընը՞զ մը , պաղըրտը գօնթէս ;

—Վէլատէթնամէսի իւզէրինտէ եազըլը տըր , ճէվապ վէրտի Մ. տը Պիւսիէր ;

—Ա՛հ , Կրըլիւշ , Կրըլիւշ , տէտի տէլիգանըլը Թէշէքքիւր էտըլը պիր Թէլաֆիւզլա , պէնի ալտաթըն ;

—Իչիտի՞յօրմուսընըզ , Մատամ գօնթէս , իչիտի՞յօրմուսընըզ , տէտի պիչարէ Կրըլիւշ պիր սուրէթը միւքէտտէրանէտէ ;

Օ զէման Մատամ տը Պիւսիէր՝ եաւրիւնտէ պիր Փէրանկըզ հասըլ օլտըղը հալտէ , տէլիգանըլըյա տօղրու կէլտի վէ գօլլարընը աչըպ օնա ուզատարագ տէտի .

—Էտմօն , էվլա՛տըմ ;

Էտմօն՝ եաւրիւնին քէնտի սօլմուշ , նէֆէսի քէսիլմիշ վէ պա՛րգըլըր չաշըրմըշ , միւթէհէյէճճիւ պիր հալտէ , օլտըղը եէրտէ գալմըշ իտի ;

Գօնթ՝ տէլիգանըլըն էլինի Թութուպ տէտի .

—Սիզ պիզիմ էվլատըմըզսընըզ . պու կիւնտէն իթիպարէն իսմինիզ Էտմօն տը Պիւսիէր տիր ;

Պունը տէտիքտէն սօնրա մէրգումը ուսուլճաճըգ գօնթէսին գուճաղընա տօղրու իթթէրէք աղըր վէ վագուր պիր սէսլէ իլէ չէօյլէ իլավէ իթթի.

—Վիգօնթ տը Պիւսիէր , վալիտէնիզի գուճագլայընըզ ;

Գօնթէս սըզը սըզը Էտմօնա սարըլըպ գուճագլատը ;

—Պու պիր րույա տըր , տիյօր իտի Էտմօն , պու պիր րույա տըր ;

—Խա՛յր , տէտի գօնթէս , հէյէճանիզ իչիւն տէ պու պիր սաատէթ տիր ;

—Լաքին պէն պիր չէյ տէյիլիմ , ճէվապ վէրտի տէլիգանըլը ազըլը պաչընտան կիտէրէք , պէն պիր չէյ տէյիլիմ . . .

—Սիզ պիզիմ էվլատըմըզսընըզ , պու կիւն սիզ պիզիմ պիր Թանէճիք օղլումուզսընըզ ;

—Պէ՞ն , սիզին էվլատընը՞զմը՞յըմ . . .

—Իշ կիւնտէն , տէտի գօնթ , իշտէ Պիւսիէր իսմի սիզէ աիտ օլաճագ տըր . անը Թաշըմաղա հագգընըզ օլաճագ տըր . . . պիզ իքիմիզ պիր օլուպ, բէտէրինիզին վալիտէսի օլան գօնթէս տը Պիւսիէրին զըրգ սէնէտէն պէրու չէքտիկլէրինի ունութթուրմալը չալըշաճաղըզ ; Սիզ իքի իսթիյարլարըն մէսէրրէթ ու Թէսէլլիսի օլաճագսընըզ ;

(Տէվ-ի)

Թաքթընտա պուլունմասընը մուպէյին, վէ պինաէն ալէյհ Թէֆթիշ մաառէֆինտէ հիւքիւմէթը Սէնիյէնին աէլահըյէթի էմրը պէյյին օլուպ, պու պապտէ եռնիտէն պիր չէյ եաբըլմամըշ տըր: Հիւքիւմէթը Սէնիյէնին միւլթէզէմը ալիսի օլան մէսէլէքը սէպաթչիարի վէ սանուֆը Թէպաանըն մունաֆազաի իմթիյազաթը մէզհէպիյէսի հագգընտա միւսէլլէմը ալէմեան պուլունան էֆքեարը ալիյէի հիմայէթքեարանէսի իգթիզասընճա բաթրիգխանէնին հալիղ ու նախ, օլըղը միւսաատամըն հիչ պիր ճիւզինէ խալէլ կէթիրմէք խայալխանէի խամթընտան պիլէ կէչմէտիյի վէ մէսէլէքը մութթախըղը ահքեամը պէրէվաթը ալիյէնին վէ խաթթը Հիւմայունըա մէվէչչահ իսլահաթ ֆէրմանը Ալիսինին ահքեամը ճէլիլէսի իլէ բաթրիգխանէ նիզամաթընա թէվֆիգը հարէքեաթտան իպարէթ պուլունտըղընը միւսէլլէմ օլան տիրայէթը միւթէմայիզէ վէ էֆքեարը միւսթագիմանէի վալալէրի իճապընճա թէսլիմ վէ թէվզիհաթ վէ թէպլիղաթը խալիսանէմի վաղը քէֆֆէի (էլ) միյզանը թագտիր իտէճէքլէրի մէմուլ պուլունտըղը, վէ պէրվէճհի իշարը սապըգ վէզաիֆը միւհիմմէի վալալէրինէ քէմաքեան տէվամ պույրուլմասը մունիպը մէմնունիյէթ օլաճաղը պէյանը իլէ, թէզքէրէ.

Ֆի զուրրէի րէպիւլէվվէլ սէնէ 301 վէ ֆի 19 քեանունը էվվէլ (դէկտ.) սէնէ 99

* *

Ֆի 18 Սէֆէր սէնէ 301 Թարիխլի էնճիւմէնը մախսուսը միւքէլա զապթնամէսի սուրէթի տիր.

Մէթրոբոլիտ վէ բիսգոբոսլարա վէրիլմէքտէ օլան պէրէվաթը ալիյէնին պազը ֆըղրաթընա միւթէալլիգ Րում բաթրիգլիղի ճանիպինտէն վէրիլէն թագրիրին կէօնտէրիլտիկինէ տաիր Մէզահիպ նէզարէթինտէն մէպուս թէզքէրէ վէ օլ պապտէ ճէրէյան իտէն թէսգիգաթ վէ միւզաքէրաթ իւզէրինէ իմթիյազաթը գատիմէնին ֆէսխ օլունտըղը խտաասը սահիհ օլմասըղընտան, Թագրիրը մէզքիւրըն հավի օլտուղը իսթիտա վէ խտաայա մահալ օլմատըղընը բաթրիգխանէյէ Թէպլիղի խուսուսընըն նէզարէթը միւշարէլէյհայա իշարը ֆի 13 րէճէպ սէնէ 300 Թարիխլի զապթտա գարարլաշտըրըլմըշ իտի: Օլ պապտէ ճանիպը նէզարէթտէն վուգու պուլան Թէպլիղաթ իւզէրինէ բաթրիգխանէտէն կէօնտէրիլէն մուֆասսալ Թագրիրին կէօնտէրիլտիկինտէն պահսըլա, պազը միւթալաաթ վէ իֆատաթը հավի նէզարէթը միւշարէլէյհանըն ֆի 8 չէվվալ սէնէ 300 Թարիխլի Թէզքէրէսի մէզքիւր Թագրիր վէ շուրութը գատիմէյի հավի տիվանը Հիւմայուն զալէմինտէն մուսաատըգ իքի ըըլթա վարագա իլէ պէրապէր գրաաթ օլունտու:

Եվրագը մէզքիւրէ Թաֆսիլաթընտան անլաշըլտըղընա կէօրէ, բաթրիգխանէնին շիքեաեաթը իւչ մառտէտէն իպարէթ օլուպ, պիրինճիսի՝ ճէրաիմը միւլքիյէնին մէհաքիմը ճէզաիյէտէ, վէ իքինճիսի՝ մէթրոբոլիտլէր իլէ րահիպլէրէ միւթէալլիգ տաավիի հուգուգիյէնին մէհաքիմը չէրիյէտէ րույէթի հագգընտա պէրէվաթը ալիյէտէ միւնտէրիճ ֆըղրաթտան, վէ իւչիւնճիւսիւ՝ վասիյէթ վէ նաֆագա իչիւն Շուրաի-Տէվլէթճէ վէրիլէն գարար ալէյհինտէ շիքեայէթտէն իպարէթ տիր:

Տիվանը Հիւմայուն զալէմինտէն մէվզուը պահս օլան շուրութը հավի օլմագ իւզրէ վէրիլիպ նէզարէթին Թէզքէրէսինէ մէլֆուֆ օլան իքի ըըլթա վարագատան վէ Թէզքէրէտէ միւնտէրիճ Թաֆսիլաթտան՝ մէվատը սէլասէի մէզքիւրէ հագգընտա իմթիյազաթը գատիմէնին մէֆսուխիյէթի խտաասը սահիհ օլմատըղը Թաայլէն վէ Թէէ.քիւտ իթմիշ տիր: Ջէնքի ճէրաիմը մէզհէպիյէ վէ միլքիյէ պիրպիրինտէն այրը չէյլէր օլուպ, բունլարտան րուհանիյէյէ մէվատը օլան մառտէ՝ գավաիտը մէզհէպիյէյէ մահսուս հարէքէթ իտէնլէրին տողրուտան տողրույա րէիսը րուհանի Թարաֆընտան Թէէտիպի վէ հուգուգը հիւքիւմէթէ Թաալլիւգ իտէն ճինէթ տախի րէհայինին օրֆանը րուհանիյէթլէրինէ միւթէալլիգ օլմայարագ, շախսէն պիր ճիւրմ վէ ճինայէթլէրի վուգուա կէլէճէք օլուր իսէ, անըն գավանինը ումումիյէյէ Թէվֆիգէն մէհաքիմը տէվլէթտէ րույէթի մառտէսի օլուպ, Րում րահիպլէրինին մէզհէպճէ թէօհմէթլէրի վուգուինտէ բաթրիգխանէ իլէ մէթրոբոլիտլէրին պու միսիլլիւլէրին Թէրպիյէսինէ իգթիտարլարը սալա Թէզայյուր իթմէմիշ տիր. զիրա պէրէվաթը ալիյէտէ միւնտէրիճ շարթը գատիմ՝ «բիսգոբոսլար վէ քէշիշլէր վէ բաբազլար վէ գալոյէրալար վէ էզումէնոսլարըն այինլէրինէ մուխալիֆ գապահաթլարը զուհուր էյլէտիքտէ, Թէվպիխլարը լազըմէ իլէ Թէէտիպ օլունտուգտա, ախէրտէն մանի օլմայըպ վէ գաբըշմայըպ վէ մէթրոբոլիտլէրին մարիֆէթ վէ իզնի եօգ իքէն այինլէրինէ մուխալիֆ նիքեահ ճայիզ օլմայանը նիքեահ իտէն բաբազլարըն վէ եախօտ վէքիլլէրինին հագգլարընտա լազըմ կէլէն Թէէտիպլէրի իճրա էյլէյէլէր» Ֆըղրասընտան իպարէթ օլուպ, պու ֆըղրա էհալէթալ հագինի այնէն վէ Թէմամէն պէրաթլարա տէրճ օլունմագտա տըր: Վէ եինէ պէրաթլարտա միւնտէրիճ շուրութը գատիմէնին պիրի՝ «պապը Խրիսթիյան սիւլիւսը մալըն քիլիսէ վէ մանասթըրլարընա վէ Բաթրիգ վէ Մէտրոբոլիտլէր վէ բիսգոբոսլարա վէ մէքթէպ վէ խասթախանէլէրէ վասիյէթ էյլէտիքլէրինտէ, վարիսլէրինտէն իղնը չէրի իլէ ալըվէրիլէ, վէ բիսգոբոս վէ բարաս վէ գալոյէրիալարտան պիրի իղնը չէրի իլէ ալըղմնուլմագ լազըմ կէլտիքտէ վէ մանասթըրլարընա վէքիլ օլուպ, տիւշէն մահսուլաթընը էշ ու պէլ (աէյէն) իտէնլէրին մուհասէպէլէրին կէօրտիւքտէ վէ ալը ու նասըլ էյլէտիքտէ մուխալէֆէթ օլունմայա» Ֆըղրասը օլարագ պու իպարէնին տէլալէթը վազիհասընա կէօրէ բիսգոբոս վէ բարաալարըն հուգուգտավալարընտան տօլայը Թէվգիֆլէրի լազըմ կէլտիքտէ էմր Թէվգիֆին մութլագա իղնը չէրի իլէ օլմասը լազըմ իքէն, ֆի 14 մուհարրէմ 90Թարիխլինտէ «իղնը չէրի իլէ» իպարէսի չըգարըլմըշ օլըղը տիվան գալէմինին միւզաքէքէրէսինտէ մունհարրէր օլուպ, պու հալտէ իմթիյազը գատիմին Թարաֆը տէվլէթտէն ֆէսխ օլունտըղը չէօլէ տուրսուն, պիլաքիս պիր գաչ տէֆրտան պէրու ճէրէյան իթմիշ վէ պէրաթլարըն շուրութը սահիհէսինտէն պուլունմուշ օլան պիր մառտէնին հէր նասըլսա 10 սէնէ էվվէլ Թէվսի օլունմուշ օլտուղը սապիթ օլմուշ տըր: Դալտը քի, ֆի 9 րէպի իւլ ախէր սէնէ 96 Թարիխլինտէ մագամը Թէֆսիրտէ օլմագ իւզրէ պէրաթլարա տէրճ օլունմուշ օլան մառտէ քի «բիսգոբոս վէ բաբազ վէ քէշիշ վէ գալոյէրիալարտան պիրի պիր ճինայէթլէ իթհամ օլունտուգտա, իթթիհամ վէ մուհաքէմէսի իճրա օլունմագ իւզրէ Թարաֆը հիւքիւմէթտէն Թէվգիֆ օլունա, վէ Թէօհմէթի սապիթ օլտուգտա բաթրիգ Թարաֆընտան սըֆաթը րուհանիյէսի նէզ օլունտուգտան (ալընտըգտան) սոնրա գանունէն հագգընտա Թէրէթթիւպ իտէճէք ճէզա տողրուտան տողրույա հիւքիւմէթ մահպէսինտէ իճրա գըլընա» իպարէսի տիր: Պունուն ինտիրաճը պազը մահալլէրտէ պիր Թագըմ րուհասաի րուհանիյէ Թարաֆընտան գավանինը տէվլէթին միւթէքէֆֆիլ օլտուղու սաալիղը ումումիյէ միւթէալլիգ օլան ճէրաիմը շախսիյէյէ տախի քէնտիլէրինի հաքիմ կէօսթէրմէք նօլունտա մուգատա կէլին տավալարընըն տէֆի մագսատընա մէպնի օլմայըպ, իչպու Ֆըղրաի Թէֆսիրիյէնին իմթիյազաթը գատիմէյէ ճիհէթը Թաալլիւգ ու իրթիպաթը օլմատըղը տէրքեար տըր, վէ ճէրաիմը չախսիյէնին րույէթինտէ մահքէմէլէրին սէլպը իգթիտարը իլէ պու վաղիֆէնին բաթրիգխանէլէրէ վէրիլմէսի հիւքիւմէթ իչինտէ պիր հիւքիւմէթ տիմէք օլուրագ, պէօյլէ պիր հալին աատէմը միւլլուքիյէթինտէն վէ գավաիտը ումումիյէ մուղայիրէթինտէն գալման լինազար աառը գատիմէտէն պէրու րուեասաի մէզհէպիյէ վէ րէհայինին հագգլարընտա Թէրէթթիւպ իտէն ահքեամը սիյասիյէ վէ գանունիյէնին տողրուտան տողրույա Թարաֆը տէվլէթտէն իճրա օլունտուղը մուամէլէյէ վէ սինիլլաթ իլէ միւսպէթ վէ հաթթա ֆի 19 հազիրան սէնէ 83 Թարիխլինտէ Րում ճէօմաաթընա մէնսուպ օլան մէմուրինը մէզհէպիյէնին բաթրիգխանէնին մալիւմաթը միւնդամ օլմագ սըրլըն Պապըզապթիյէյէ ճէլպ իլէ նէֆի վէ Թէէտիպ օլունտուգլարընըն բաթրիգխանէյէն իսթիւպար գըլընմասը իւզէրինէ վէրիլէն Թագրիրը րէսմիտէ, պատէմա պու միսիլլիւ Թէօհմէթլէրի վուգուընտա մէպնի հիւքիւմէթճէ Թէվգիֆ վէ Թէէտիպ օլունաճագ րէհապինին էֆրիլէրինէ ախէրլէրի ինմիխապ գըլընմագ իւզրէ, բաթրիգխանէյէ մալիւմաթ վէրիլմէսի իտարէթ տիր վէ ումուրը մէզհէպիյէնին խարիճիյէ նէզարէթինէ մէրպութ օլըղը ճէմալատ վէ Ալի բաշա մէրհումըն զէմանը նէզարէթինտէ Թագրիրը մէզքիւրէ ճէվապէն եազըլան Թէզքէրէտէ պէրվէճհը իսթիտա Ջաթիյէ նէզարէթինէ իթաի էմ օլունտըղը պէյան վէ ինսա գըլընմըշ օլտըղընտան, րէհապինին սըֆաթը րուհանիյէլէրինէ միւթէալլիգ օլմայան Թէօհմէթլէրինին Թէօգիֆիյէ իճրաի Թէհգիգաթը քեամիլինէ բաթրիգխանէնին նէ մէրթէպէ նազարը ինդըլյատ ու Թէօլիմիյէթէ պազգըղը իշպու միւքեամէլէ իլէ այրըճա րէհինը բըլթաղի պէտաահէմ տիր: Տէվիւ հուգուգիյէյէ կէլինճէ, չուրութը գատիմէ «մէթրոբոլիտ վէ վէքիլլէրի վէ աատամլարընըն վէ բիսգոբոսլարըն չէրը չէրիֆէ միւթէալլիգ հէր նէ կէօնա տավալարը զուհուր իտէր իսէ, պիր եէրտէ իսթիմա օլունմայըպ, տիվանը Հիւմայունտա վէ միւզէրաի ազամ վէ գազասքէրլէր հուզուրընտա կէօրիւլմէք իւզրէ հէվալէ օլունա» տէյու իքէն, պատէթթանզիմաթ էվասըթը ճէմազի իւլ ախէրէ սէնէ 56 Թարիխինտէ «մէթրոբոլիտ վէ վէքիլլէրի վէ աատամլարընըն վէ բիսգոբոսլարըն չէրը չէրիֆէ միւթէալլիգ հէր նէ կէօնա տավալարը զուհուր իտէր իսէ, պիր եէրտէ իսթիմա օլունմայըպ, հուզուրը Շէյխ իւլ իսլամիտէ կէօրիւլմէք իւզրէ հէվալէ օլունա, վէ Ասիթանէի Ալիյէտէ կէօրիւլմէք իւզրէ իքէն մահալլինէ իհզարտան մէն օլունուպ, եէրինէ նասպ օլունան բաբազլարա քիֆայէ մանի օլմայա» տէյու Թասհիհ, վէ նէզարէթին Թէզքէրէսինտէ իւթար գըլընտըղը վէճհլէ, հուզուրը Շէյխ իւլ իսլամիտէ կէօրիւլմէք իւզրէ հէվալէ օլունմայան տէավինին մահալլէրինտէ րույէթի Թէվսիք գըլընմըշ, վէ տիվանը ահքեամը ալիյէնին Թէշքիլինտէն սոնրա 18 զիլհիճճէ սէնէ 89 Թարիխլինտէ պէրաթլարըն պու իպարէսի «մէթրոբոլիտ վէ վէքիլլէրի վէ աատամլարընըն վէ բիսգոբոսլարըն հուգուգա միւթէալլիգ հէր նէ կէօնա տավալարը զուհուր իտէր իսէ, ախո օլտուղու մահքէմէտէ րույէթ օլունմագ իւզրէ Տէքաաատէթէ հէվալէ օլունա» իպարէսինէ Թէպտիլ օլունմուշ, վէ 19 րէպի իւլ ախըր սէնէ 96 Թարիխլինտէ տախի եինէ պու իպարէ «մէթրոբոլիտ վէ վէքիլլէրի վէ աատամլարընըն վէ բիսգոբոսլարըն հուգուգա միւթէալլիգ հէր նէ կէօնա տավալարը զուհուր իտէր իսէ, մահալլէրինտէ ախո օլտուղու մէհաքիմը չէրիյէտէ իսթիմա օլունա» տէյու Թասհիհ գըլընմըշ տըր:

Այըը այըը Թարիխլէրտէ իճրա գըլընան Թաատիլաթը միւխթէլիֆէտէն չու նէթիճէ սապիթ օլմուշ տըր քի, չուրութը մէզքիւրէ աառը գատիմէտէն պէրու նէ հալ ու հէյէթտէ իսէ, պէրէվաթը ալիյէտէ օլ սուրէթլէ եազըլմագտա իքէն, պունլարըն պու տէֆա Թէպտիլ վէ Թաղյիր իտիլմիշ օլտուղու իտտիաասը մալէմէքիւն պիր խտաա տըր: Սանիյէն, գավանինը վէ ահքեամը ումումիյէտէ միւգթէզայի աար ու զէմանա Թապիիյէթ գաիտէսի իմթիյազաթը մէզհէպիյէտէ տախի ճէրէյան իտէրէք, պու գատէ բաթրիգխանէճէ տախի թէճամիլա Թէլագգը օլունմուշ, վէ Թաատիլաթ էսասընըն գապուլը նէթիճէսի օլմագ իւզրէ ասըր ախիրտէ պէրաթլարըն տէվիի հուգուգիյէյէ միւթէալլիգ ֆըղրասը Թամ տէօրթ տէֆա տէյիշտիրիլմիշ տիր, վէ էն սոնրաքի Թասհիհ իսէ վիլայէթլէրտէն աահալի տէավինին բայթախթա գատար միւրաճաաթլարը Թէքլիֆինէ մահալ պըրագըլմամասը մագսատընէ մէպնի իքէն, մուախխէրէն մէհաքիմը չէրիյէտէ տախի իսթինաֆ վէ Թէմիզ ուսուլլէրինին իթթիխազ օլունմասընա նազարէն, օ միսիլլիւ տավալար րէհպէն հուզուրը Շէյխիւլիսլամիտէ կէօրիւլէ իսթինաֆ վէ Թէմիզլէրինտէն սահապը հուգուգըն մահրում օլմասը լազըմ կէլտիկի հալտէ, Թասհիհը ախիր իգթիզասընճա հագգը Թէմիզ վէ իսթինաֆտան իսթիֆատէ տախի Թէմին գըլընմըշ տըր:

Նաֆագա վէ վասիյէթ տավալարընա կէլինճէ, բաթրիգլիյին Թագրիրը ախիրինին պիր գաչ սահիֆէսի Թագտիրը նաֆագա վէ վասիյէթ մառտէլէրինին բաթրիգխանէնին իմթիյազաթը ճիւմլէսինտէն օլտուղընը իսպաթը սատատընա Թախսիս օլունմուշ իսէ տէ, նաֆագա իչիւն պէրաթլարտա սալա պիր գայտ վէ սէրահաթ օլմայուպ, վասիյէթին պիլաքիս մէհաքիմը չէրիյէյէ ատիյէթի հագգընտա պէրէվաթ խարիճինտէ ահքեամը մախսուսէ մէվճուտ վէ միւսէրրահ օլտուղը նէզարէթին ճիւմլէի իշարաթընտան օլարագ, վագըա վասիյէթլէրէ տաիր ահքեամը միւսթագիլլէի սարիհա օլտուղու կիպի, պունլարըն մարիֆէթը չէրի իլէ Թէսվիյէսի պէրաթլարըն իւչ մահալլինտէ սէրահաթէն մէզքիւր տըր, վէ պունա տաիր օլան ճիւմլէլէրին պիրինճիսի «ֆէվթ օլան րահիպ վէ եախօտ էֆրատը միլլէթտէն պիրինին բաթրիգ վէ մէթրոբոլիտէ վէ բիսգոբոսլարընա հէր նէ վասիյէթ իտէրլէր իսէ մագպուլ օլուպ, Րում չահիտլէր իլէ չէրըլէ իսպաթ օլունմասը» վէ իքինճիսի՝ «Րում Թարիֆէսինին պազըլարը հալը հայաթընտա իքէն բաթրիգ վէ մէթրոբոլիտէ վէ բիսգոբոս վէ քիլիսէսի ֆուգարասընա վէ մէքթէպ վէ խասթախանէլէրինէ պիր մըգտար չէյ վասիյէթ իտէրէք, վասիյէթլէրի օլտուղու (էօլտիւքտէ), վարիսլէրինտէն մարիֆէթ չէրի իլէ ալըվէրիլէ» վէ իւչիւնճիւսի՝ «պապը Խրիսթիյան սիւլիւսը մալըն քիլիսէ վէ մանասթըրլարընա վէ բաթրիգ վէ մէթրոբոլիտլէր վէ բիսգոբոսլարա վէ մէքթէպ վէ խասթախանէլէրինէ վասիյէթ էյլէտիքլէրինտէ վարիսլէրինտէն իղն չէրի իլէ ալըվէրիլէ» իպարէլէրի տիր: Պալատէ պէյան օլունան սէնէտաթը սահիհէ վէ տէլաիլը գաթիյէ իգթիզասընճա բաթրիգխանէնին թէզաֆիլէն վազը օլան իֆատաթը մէճրուհ օլըղընա տաիր Մէզահիպ նէզարէթինին Թէզքէրէսինտէ միւնտէրիճ միւթալաա իթթիհատ իլէ Թէզքէքիւր վէ Րում բաթրիգի էֆէնտիյէ պուրալարընըն հիւմը Թէֆհիմ վէ իյզահը խուսուսընըն նէզարէթը միւշարէլէյհայա հէվալէսի Թէնսիպ օլունմըշ տըր:

—

Ալընըն՝ իքի կիւնտէն պէրու տէվէրան իտէն պիր չայիայէ իսթինատէն վէ ֆագաթ քէմալը իհթիյաթլա վէրտիկի պիր մալիւմաթա կէօրէ, բազար կիւնիւ իճթիմա իտէն մէճլիսը վիւքէլա՝ իւչիւնճիւ Նուվագիմ էֆէնտինին Րում բաթրիգլիկինի մուսատտըգ օլան պէրաթը, հիչ պիր Թաատիլաթ իճրա իթմէքսիզին Րում բաթրիգխանէսինէ կէօնտէրմէյէ գարար վէրմիշ իմիշ:

Հալ պու քի տիկէր Թարաֆտան ալընան մալիւմաթա կէօրէ, իճթիմաը մէզքիւրտէ հէյէթը վիւքէլա՝ պու պապտէ սիւֆէրաի էճնէպիյէյէ կէօնտէրիլէճէք օլան պիր նօթանըն սուրէթինի Թագտիր ու գապուլ իտէրէք տէրհալ սէֆարէթխանէլէրէ Թէպլիղ իթմիշ, վէ պու նօթատա Պապը Ալի՝ Րում քիլիսէսի իմթիյազաթընա տաիր օլան միւտտէաասընը իլթիզամ էյլէմիշ տիր:

Մէզքիւր նօթանըն խիւլասաթիւլ խիւլասա մէալի պէրվէճհը աթի տիր.

Հիւքիւմէթը Սէնիյէ պու նօթասընտա էվվէլա իմթիյազաթը րուհանիյէտէ Թաատիլաթը միւթէսավվէրէնին իճրասը լիւզումընը սէրտ ու իթհանտէն պէտ իտէրէք, հալը սապըգըն պագասընտա ուղունլըղը օլտըղընը վէ պունըն հիւքիւմէթ իչինտէ հիւքիւմէթէ միւսավի պիր շէյ պուլունտըղընը պէյան էյլէմիշ տիր: Սանիյէն՝ մէզքիւր նօթատա, իմթիյազաթը րուհանիյէնին տէֆաթլէ վէ Թէվարիխը միւխթէլիֆէտէ Թաատիլ օլունտըղը վէ Բաթրիգխանէ Թարաֆընտան հիչ Թէշէքքի իտիլմէտիկի պէքը օլունմուշ վէ պունա խիլաֆ օլարագ էզմինէի գատիմէտէ վէ Թանզիմաթտան ագտէմ րէհապինին ճէրաիմը ումումիյէ իչիւն մէհաքիմը չէրիյէտէ մուհաքէմէ իտիլմէքտէ օլտուղլարը վէ էվվէլ գազասքէր հուզուրընտա ճէլպ օլունուպ, մուախխէրէն տիկէր պիր նիզամ մուճիպինճէ Շէյխ իսլամ հուզուրընտա չըգարըլտըգլարը կէօսթէրիլմիշ տիր: Թանզիմաթտան սոնրա ուսուլը մէհաքիմտէ պիր Թէպէտտիւլը էսասի իճրա օլունուպ, րէհապինին՝ էլէքէ մէվճուտ օլմայան ահքեամը ատլիյէտէ մուհաքէմէ օլունմալարընա պաշլանմըշ տըր: Մէզքիւր նօթատա պէյան օլունտըղընա կէօրէ, Թէպէտտիւլաթը մէզքիւրէ՝ Թանզիմաթըն նէշրինտէն բէք չօգ սոնրա խոտ պէ խոտ հիւքիւմէթը Սէնիյէ Թարաֆընտան իճրա օլունուպ, բաթրիգխանէ տէ պու պապտէ Թէշէքքի իթմէմիշ տիր: Վասիյէթլէր մէսէլէսինէ կէլինճէ, մէզքիւր նօթատա պէյան օլունմուշ տըր քի, Խրիսթիյանլար պէյնինտէ վէրասէթ տավալարը՝ շիմտիյէ գատար վագըֆա Րում բաթրիգխանէսի վասըթասըյլա վէ ֆագաթ ահքեամը չէրիյէյէ Թէվֆիգան րույէթ ու Թէսվիյէ օլունմագտա պուլունմըշ տըր: Իմտի մատամ քի պու տավալար գավանինը րուհանիյէի Օսմանիյէյէ Թէվֆիգան րույէթ օլունուպ, բաթրիգխանէ եալընըզ պիր վասըթա մագամընտա պուլունմագտա տըր, և հալտէ պունտա բաթրիգխանէնին հիչ պիր սէլահիյէթի եօգ տիմէք օլուր:

Նօթանըն նէթիճէսի մէալինտէն անլաշըլտըղընա կէօրէ, Պապը Ալի՝ Թասավվուր իթտիկի Թաատիլաթտան վազ կէչմէյէճէք. զիրա պունա միւսաատէ իթտիքտէ, հիւքիւմէթ իչինտէ հիւքիւմէթէ միւսաատէ իթմիշ օլաճագ, վէ պու իսէ գավանինը տէվլէթին հիւսնիւ ճէրէյանընա մուվաֆըգ տիւշմէյէճէք տիր:

* *

Կէչէն ճումա կիւնիւնտէն պէրու Պօյաճը քէօյինտէքի խանէսինտէ իսթիրահաթ իթմէքտէ օլան Րում Բաթրիգի Նօվագիմ էֆէնտի՝ բազար էրթէսի սապահը Թէքրար Բաթրիգխանէյէ կէլէրէք, օրատա Պապը Ալինին քէնտի իքինճի Թագրիրինէ վէրէճէկի ճէվապա պէքլէմէքտէ տիր:

Թագրիրը մէզքիւր՝ բաթրիգ էֆէնտինին Թէքրար Թէպլիղը իսթիֆասընտան իպարէթ պուլունմագտա իմիշ:

Բաթրիգխանէնին իքի մէճլիսլէրի՝ Աշիմ բաշա հազրէթլէրինին նէզտինէ կիտէն աղալարտան, սըրֆ մալիւմաթ մագամընտա նէթիճէի միւլագաթլարընը իսթիմա իթտիքտէն սոնրա, պու կիւնտէն էօթիւրիւ իճթիմա իթմէյէ, վէ բաթրիգ Թարաֆընտան Պապը Ալիյէ կէօնտէրիլէն մուհարրէրաթը գրաաթ վէ միւթալաա իտէրէք, մէսէլէի հազրէ իւզէրինէ իճրաի միւզաքէրէ էյլէմէկէ գարար վէրմիշլէր տիր:

ՎԷՆՍԱՆ ՏԷԼԼԱ ՄԷԱ

ԹԻՒՃՃԱՐ—ԹԷՐԶԻ

ՎԷ

ԳՕՄԻՍԻՕՆՃԸ

477 Պէյօղլունտա Տօղրու եօլտա 477

Պէյօղլունտա տօղրու եօլտա 477 նումէրօլը մաղազատա Թէրզի վէ գօմիսիօնճը Մ. Վէնսան Տէլլա Մէա՝ ախիրէն Եվրոբայա պիր սէյահաթ իճրա էյլէմիշ օլմաղլա, օրատան չիմտիքի մէվսիմ իչիւն էն եէնի մօտալարտան օլմագ իւզրէ սէչմէ վէ չէչիտ չէչիտ ինկլիզ վէ Ֆրանսըզ գումաշլարը, վէ քիպար վէ զարէֆ կեանա մախսուս տիկէր միւթէնէվվի մալլար կէթիրմիշ օլտըղընը, վէ լիւզումը Թագտիրինտէ մաղազասընտա քէնտիսինէ իճրաի վէքեալէթ իտէրէք, միւշթէրիլէրինի խօշնուտ էյլէմէկէ միւթէթէտտի գայէթ Թէճրիւպէքեար պիր ատամ տախի մէմուր նասպ ու Թային էյլէմիշ պուլունտըղընը բազ պէթլու միւշթէրիլէրինէ վէ ումում էհալիյէ իլան իտէր:

ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

ՊԱՆԳԱՍԸՆԸՆ 30 ՆՕՅԵՄԲՐ 1883 ԹԱՐԻԽԻՆՏԷՔԻ ՊԻԼԱՆՉՕՍՈՒ ՏԸՐ

ՄԱԹԼՈՒՊԱԹ

	Ֆրանք Սանթիմ	
Սանտըգտա վէ պանգալարտա նուգուտ	36,030,890	12
Սանտըգտա պուլունան սէնէտաթ	194,569,746	27
Հիսսալը ճարի	108,004,313	55
Րէհին վէ եա Թէէմինաթ իւզէրինէ իգրազ օլունան մէպլալիղ վէ սաիրէ	87,055,261	71
Հիսսէ վէ պօնօ վէ Թահվիլաթ վէ եահամ	57,733,905	11
Էմլաք	30,000,000	
Էմր իւզէրինէ աչըլան հիսապլար	18,830,571	94
Սէրմայէտէն հէնուզ ախզ օլունմայան մէպլաղ	100,000,000	
Նէքիւն	632,224,688	70

ՏՈՒՅՈՒՆԱԹ

Տէբօզիթօ վէ աչըգ պօնօլար	85,842,887	66
Հիսսալը ճարի	142,109,626	76
Գապուլ օլունան բօլիչալար	35,995,325	79
Վատէի մուայյէնէ իլէ տէբօզիթօ վէ պօնօլար	78,721,747	48
Էմր իւզէրինէ աչըլան հիսապլար	19,555,101	1
Իհթիյաթ աջչէսի	50,000,000	
Խուսուսի իհթիյաթ աջչէսի	20,000,000	
Սէրմայէ	200,000,000	
Նէքիւն	632,224,688	70

Միւտիրը ումումի — Ա. ՄԱԶԷՐԱ

Մէճլիսը իտարէ րէիսի — ՀԱՆՐԻ ԺԷՐՄԷՆ

—Մօ..րէի Է-լ Ազէլ կալէթասընըն պէյանընա կէօրէ, Իըքէնք Ալիս գարիքէսինտէն պիր խայամ գըզը՝ նիշանլըսընըն էվինէ կիտէրէք, օրատա պիր չագը իլէ քէնտի քէնտինի թէլէֆ իթմիշ տիր:

—Եօզկատտա պիր Բում գարըսը՝ էվինտէ պօզուլմուշ պուլունարագ, պու ճինայէթ իչին կէլինի իւզէրինտէ շիւպհէ օլունուպ, մէրգումէ թէվգիֆ օլունմուշ, վէ խաթինէ ագրընտա քէնտիսինին իւմի պիր օլարագ ճինայէթը մէզքիւրէնին իւչ էրմէնի տէլիգանլըը թարաֆընտան իճրա օլունտըղընը իգրար էյլէմիշ տիր:

Բիւյայէթէ կէօրէ, պու կէլին խաֆիֆ մէշրէպ պիր գարը օլտուղունտան, տահա զիյատէ սէրպէսթճէ իճրայի ֆահշէթ իթմէք իչին գայնանասընըն վիւճուտընը գալտըրմագ իսթէմիշ, վէ մէրգումուն տէլիգանլըլարըլա սէօզպիրլիք իտէրէք պու ճինայէթի թէրթիպ իթմիշ իմիշ:

—Ալաֆրանկա դեկտեմբերին 22 սինտէ Բօրթուկալ մէմալիքինին բայիթախթը պուլունան Լիզպօն շէհրինտէ շիտտէթլի պիր հարէքէթը արզ հըսս օլունմուշ տըր:

—Խասքէօյ հարիգզէտէկեանը մէնֆաաթինա կէլէճէք բազար ագշամը Սթամպօլտա Շահզատէ պաշընտա վագը պիր Օսմանլը թէաթրօսընտա պիր Օսմանլը գումբանեասը թարաֆընտան միւքէմմէլ պիր գոմէտիա օյունը իթա օլունաճագ տըր:

ՌԱՍԱՏԽԱՆԷԻ ԱՄԻՐԷ

Սըճագլըգ հավասընըն տէրէճէսի

Դեկտ. 21/2 յուն.

	Սը. Տէ.
Կիւնէշին տօղմասը	2 24
Եօլէն	7 12
Այըն իք րուպը (տաշին քառորդ) Բումի դեկտ.	24
Պու սապահ սաաթ 3, 19ստա	
Միզան իւլ հավա(պարոմէթր)	771,5
Միզան իւլ հարարէ (թէրմօմէթր)	4,7
Եիւզտէ օլան ատէրճէի րութուպէթ	87
Բիւզկեարըն իսթիգամէթի՝ Շըմալ, սէրթճէ	

Սաքըզնիա իքրամիյէլէրի իչպու դեկտեմբեր 26 վէ 27տէ իւք քէշիտէլէրի վէ Պրինսիփէքին տախի իւք քէշիտէսի դեկտեմբեր 30 վէ 31տէ վուգու պուլաճագլարընտան բաղլըլըլը միւշթէրիլէրիմիզ վագըթ գայպ իթմէյէրէք տօղրուտան տօղրույա Գալաթատա Բօմիսիօն խանըն գարշըսընտա Նումէրօ 9 Գ. Փ. Զըրուրեան մաղազասընա թէշրիֆ պույուրսուպ, մէզքիւր իքրամիյէ ագսիօնլարը վէ մալիւմաթը թամմէ ալապիլիրլէր:

Սաքըզնիա 1/10 հիսսէսի 25 ղրշ.
Պրինսիփիք 1/8 » 16 »

Թաշրա միւշթէրիլէրիմիզ իւթէմիւքլէրի հիսսէլէրին պէտէլլէրինի էմիրլէրի իլէ պիրլիքտէ կէօնտէրէճէքլէրի կիպի եալընըզ մալիւմաթ իսթէյէնլէր մօսթա իւճրէթի տախի կէօնտէրմէլի տիրլէր:

Գալաթատա Բօմիսիօն խանըն գարշըսընտա Ն. 9

Սարրաֆ
Գ. Փ. Զըրուրեան

16 դեկտ. 1883

ՍԻՄՈՆ ԳԱԲԱՄԱՃԵԱՆ

—

ԹԷՈԴՈՐՈՍ ՍԱԼՆՈՒՆԻ ԿԱՄ ՔՐԻՍՏՈՆԵԱՅ ՆԱՀԱՏԱԿԸ

—

ՈՂԲԵՐԳ

Ի Զորս արարս և ի մի վերջաբան

Այս Թատերախաղը՝ որ պատմական յիշատակներէ ծնունդ առած է՝ արժանի է ամէն կարգի ընթերցասիրաց ուշադրութեան, իւր հրաշանգիչ ոճով:

Կեդրոնատեղին է Աչճեան տպարանը, կը գտնուի բոլոր Հայ գրավաճառաց քով ի Գին 4 դահեկան:

ՄԱՏԵՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

Ի ՎԵՆԵՏԻԿ

Ի Մխիթարեան Տպարանի

Ազգային տպագրութեան ժամանակագրութիւնն է Զարպհանալեան Ն. Գարեգին վարդապետի հրատարակած լայնահատոր գիրքը. այսինքն 1565 տարիէն մինչև Ներկայ ժամանակս տպագրուած գրոց այբուբենական ցուցակն, հանդերձ պատմական հարկաւոր ծանօթութեամբք ընտիր և գլխաւոր գրոց:

Մատենագիտութիւնս հաճոյական և յարգելի երկասիրութիւն, զի մեր հին մատեանք ազգին աչքէն հեռու և այլ և այլ աշխարհներ տպագրուած ըլլալով, և անոնց օրինակներն յոյժ սակաւագիւտ՝ նամանաւանդ գրեթէ անգիւտ ըլլալով այսօրուան օրս, ամենուն անծանօթ է ազգային տպագրութեան պատմութիւնը: Վասն որոյ բազմաշխատ և երկարատև գործ եղած է 'ի մի հաւաքելն զայսչափ տեղեկութիւնս:

Բնական է թէ արդի տպագրութեանց ամէնը չէն կրցած յիշատակուիլ մատենիս մէջ. և ասոր թերին պիտի լրացընէ հեղինակն ժամանակաւ, ինչպէս կը խոստանայ մատենիս ընդարձակ նախաբանութեան մէջ:

Համառօտելով, այս գրքիս գլխաւոր մի առաւելութիւնն ալ՝ նորութիւնն է:

Կը վաճառի 'ի Սեպըոս խան, և ամենայն ազգային գրավաճառաց քով:

Գինն է ֆրանգ 5.

Այս առթիւ կը ծանուցանի մեր պատուական ազգայնոց որ Վենետկոյ Մխիթարեանց գրոց գիները աժընցած են, և 1884 յունուար 1էն սկսեալ պիտի վաճառուին ըստ Նոր ցուցակին: 5—3

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

—

ԷՎՐՕԲԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 31 Դեկտ.

Ինկիլ. էսհամը Ինկ. Լիր.	100-13/16
Օսմ. էսհամը աչըլտը	08-3/4
» » գափանտը	08-5/8
Իսթիգրազ 65	10-3/8
» 69	09-5/8
» 71	65-1/4
» 72	15-1/2
» 73	08-5/8
Օսմանլը Պանգասը	15-3/8
Րուսիա իսթիգրազը	84-1/8
Մըսըր տուհ. մուհթա հըսէ	62-7/8
» իմթիյազլը	86-3/4
Ցահրա Սանիէ (Մըսըր)	62-3/4
Թօխլու իսթիգրազը (Մըսըր)	84-3/4
Մաճարիսթ. էսհամը 1877	102-3/4
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	-

—

Բարիզ 31 Դեկտ.

Ֆրանս. էսհ. 3 % Փր.	75-55
» » % 5	105-70
Օսմ. էսհամը աչըլտը	08-72½
» » գափանտը	08-67½
Իսթիգրազ 65 Փր.	-
» 69	-
» 73	42-
Րումէլի շըմէնտըֆէրի	41-
Օսմ. Պանգասը	637-50
Գրէտի Լիօնէ	533-75
Գրէտի Ֆօնսիէ	1225-
Լիօն ագսիօնը	1230-
Սուէյիշ ագսիօնը	1932-50
Րուսիա 5 % 1877	93-3/4
Իթալիա էսհամը	91-75
Մըսըր Ֆօնտ. մուհթահըտէ	317-50
Մաճարիսթան էսհամը	103-5/8
Եուն. 6 % 1879	405-
Գամպիօ 3 այ վատէ	25-18

—

Վիէննա 31 Դեկտ.

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	121-15
Րումէլի շըմէնտըֆէրի	19-50

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

—

Էսհ. ում. տիւն ագչ. գար.		09-23
Պու սապահ աչըլտը		09-23
Մըսըր մուհթահըտէ. գար.		68-35
Պու սապահ աչըլտը		69-
Իսթիգր. 63 (մուհթօն)		57-
» 65		54-50
» 69 (բինար		48-
» 72 (Պօն տիւ Թրէ.)		16-75
» 73		42-50
Րումէլի շըմէնտըֆէրի		41-75
Վէ շըգօֆալի		8-
Բէօր	Ղրշ.	32-
Հէմալէսիգ	»	40-

—

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	6-37
Սթամպօլ պանգասը	7-
Սօսիէթէ ժէնէրալ	4-14
Թրամվայ	3-20

ԱԳՉԷԼԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրշ.տան		Ղր. Բր.
Մէճիտիյէ Ֆիզմէթլի ֆարգը		108-04
Մէթալիքէ	»	100-10
Պէշլիք	»	103-05
Ալթըլըք	»	103-15
Գազէր	»	760-
Գամէ		1360-
Ինկիլիզ լիրասը		110-3
Ֆրանսըզ ալթունը		87-27
Բօլ		90-
Գրէմից ալթունը		51-25
Գարալօն գայմէսի		9-38

ԻԼԱՆԱԹ

Խիւտավէնտիկեար վիլայէթի տախիլինտէ քէային Գարա Հիսարը Սահիպ սանճագընըն 99 սէնէսի մալընտան պէհեր չէքիսի աթիգ 250 տիրհէմ իթիպարը իլէ, մա Շէհէսա Գարա Հիսար գազասընըն 250 վէ Պօլվատընըն 100 վէ Աղիզիյէնին 180 վէ Սանտըգլընըն 400 չէքի, կի ճէման 930 չէքի աֆիօնըն պահասը լիրա 100 վէ սիմ մէճիտիյէ 19 ղրշ. հիսապը իլէ նագտէն վէ բէշինէն թէսլիմ օլունմագ վէ հիչ պիր հէվալէյէ վէ սաիր մաթլուպաթա մահսուպ իտտիրիլմէմէք վէ գայնագ վէ հիլէլի գուհուր իտէր իսէ պիլմուայէնէ թէքրիր օլունմագ վէ իհալէսինտէն նիհայէթ 3 կիւն սօնրայա գատար աֆիօնը Գարա Հիսարտա թաշ խանընտա թէսլիմ օլունմագ շարթը վէ չէրաիթը սաիրէ իլէ մահայինճէ մէզատա գօնուլուպ, պէհէր չէքիսի 93 ղրշ.ա չըգմըշ օլմասը իլէ, թալիպ օլուպ չէրաիթինէ մալիւմաթ ալմագ իսթէյէնլէր քէֆիլէրի վէ եախօտ քէֆալէթ մագամընա գաիմ օլմագ իւզրէ տէբօզիթօ աղչէլէրինի միւսթասհըպէն քեանունը էվվէլին 21ինճի կիւնինէ տէկին Մալիյէ խազինէի ճէլիլէսինտէ Աչար վէ Աղնամ Լիմանէթինէ վէ եախօտ մահալինէ միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլունուր: 3—2

19 Քեանունը էվվէլ 99

Րուսումաթ Էմանէթինտէն կէլէն իլան

Ան մալը սէնէ 1298 ղրշ. 272
» » » 1299 » 17677
17949

Ցէտէ Ադաճ կէօմրիւկինճէ 298 վէ 99 սէնէլէրինտէ ըէսմը կէօմրիւկէ մուգաբիլ այնէն ալընըպ պիր գըթա միւֆրէտաթըը տէֆթէրի մուճիպինճէ մէվճուտ պուլունան 17949 ղուրուշլըգ էշեանըն պէտէլինտէն 100տէ 30ը սիմ մէճիտի 19 ղրշ. հիսապը իլէ նագտ, վէ գուսուր 100տէ 70ինէ տախի հիսէ միւզայէտէտէ վուգու պուլաճագ զամմըն իլավէսիլէ սէնէթէ յնը մէրգումէթինէ աիտ Մալիյէ խազինէսինճէ թաստիգ գըլընմըշ էսհամ գուրօնը իլէ էմվալը էյթամ ֆայից սէնէտաթը գապուլ օլունմագ վէ շայէտ 98 սէնէսինին էսհամ գուրօնը իլէ ֆայից սէնէտաթը պուլունմազ իսէ ճիւմլէսինին 1299 սէնէսինէ աէհիմ գուրօնը ալընմագ շարթը վէ չէրաիթը սաիրէսիլէ միւզայէտէ օլունմագտա օլուպ, իչպու քեանունը էվվէլին 26ընճը բազար էրթէսի կիւնիւ գարարը գաթիսի վէրիլէճէկինտէն, թալիպլէրինին թէէմինաթ աղչէլէրինի պէրապէր ալարագ Րուսումաթ Էմանէթինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր:

20 քեանունը էվվէլ 99 3—1

Հալէպ սանճագընտա վագըֆ Բիւլ մատէնինին 300 սէնէսի մալը թը իլթիզամընտան 302 սէնէսի նիհայէթինէ տէկին 3 սէնէ միւտտէթ վէ չէրաիթը լազըմէ իլէ իհալէսի ղըմնընտա միւզայէտէսի տէրտէսթ օլունուղընտան, թալիպ օլանլարըն վէ տահա զիյատէ իթաֆսիլաթ իսթէյէնլէրին՝ Օրման վէ Մէատին մէճլիսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր:

19 քեանունը էվվէլ 99

Նըսէկլի գազասընտա Ալաբըլվէ ճիվարը միրի օրմանլարընտան թարիխը իհալէսինտէն իթիպարէն 4 այ զարֆընտա իմալ վէ իխրաճ վէ էսմանը մուգասսաթէն վէ նագտէն թէճարէթ նէզարէթը ճէլիլէսի վէզնէսինէ 100լիւք ալթուն 100 ղրշ. հիսապը իլէ թէէտիյէ գըլընմագ վէ տարպը տամկա վէ իրաճ օլունաճագ էշեարըն պիլա իթլաֆ չըգարըլմա կէօրէ պէհէրի 160 սանթիմէթրօ թուլլարտա վէ տահա ուֆագ գըթալարտա իմալ իտիլմէք շարթը վէ չէրաիթը սաիրէ իլէ ֆիրուխթ օլունաճագը, մահալլ 40 մէթրօ միքեապ մէչէ ֆըչը թախթասընըն պէհէր մէթրօ միքեապը 90 ղրուշտա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ, քեանունը սանիինին 5ինճի բէնչշէնպիհ կիւնիւ իհալէսի իճրա օլունաճաղընտան, թալիպ օլանլարըն իթմէք իլէ Տէրսաատէթ Օրման վէ Մէատին մէճլիսինէ վէ մահալլէ Գայմագամլըղը Օրման միւֆէթթիշլիկինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր:

20 քեանունը էվ. 99

ԽԱՄԹԱԼԸՂ ՊԻՐՑԷՆ ՊԻՐԷ ՆԱՍԸԼ ԻՒՋԷՐԻՄԻԶԷ ԿԷԼԻՅՕՐ

Նասըլ քի պիր խըրըսըզ պիրըզ կիճէ սօյար, էօյլէ տէ պու խամթալըգ կէլիր սուրէթտէ իւզիւմիզէ հիւճիւմ իտէր: Պու խամթալըղա օլանլար՝ կէօյիւստէ վէ գապուրկալարտա վէ պաղէն սըրթտա պիլէ աղըր տուեարլըգ: Իւզիւմլէրինէ սաանճ կէլիր վէ ույումագ իսթէրլէր. տըղը՝ խուսուսի իլէ սապահլարը ֆէնա տըր: Ցիւլէր հարըլըման պիր մասաէ իլէ քէօլէնի, իչթահ գայպ օլուր, խասթա սինիրլինէ պէօյլէ պիր ազըրէձ վէ պաղէն պիր գուսմագ պիր աճըղը տուեարը, կէօզլէր սուլար, բարմագլարըն ուճլարը սօղուգ վէ նէֆէսիր: Պիր աղ վագըթ սօնրա պիր էօքսիւրիւք պաշլար, վէ պու էօքսիւրիւք էվվէլա գուրու օլուր, վէ պիր գաչ այ սօնրա պէլղամլը կէլիր: Խասթա տայմա պիր եօրղունլուգ տուեար, վէ պէյհուտէ ույումագ իսթէր. պու ույգու քէնտիսինէ հիչ պիր գուվվէթ վէրմէզ: Պաշ հաստէ իւզիւնէ պիր թիթրէմէ կէլիր վէ հէր չէյի ֆէնա կէօրիւր: Պիրտէն պիրէ այագ գալգմաղըն սըրասընտա, պաշը տէօնէր, կէօզլէր գարարըր. տէրլէր վէ կէօզլէր սարը պիր ըէնկ ալըր, իտրարը ալ տըր վէ զօր օլուր. պունտան մաատա թօրթուլու տըր: Խասթա՝ էքսէրիյա միզաճը տարըլըր վէ մէէտէ ագըր վէ պու խաթթըն գուվվէթի գալմազ: Պու խալէ տուչար օլանլարըն սինիրլէրի պօզուլուր վէ կէօզլէրինին էօնինտէ տայմա լէքէլէր պուլունուր: Պիթիին պու ալամէթլէր պիրտէն մէյտանա չըգմազ: Տէրլէր քի, էհալինին իւչ բայընը պիր պիչը չու եա պու թարզըլը մէզքիւր խամթալըգա միւպթէլա տըր: Պազը հէքիմլէր պու խամթալըղը թալիբիւթը իւզէրինէ էքսէրիյա եանըլմըշ տըր: Պազըլարը պիր ճիյէր խամթալըղը, պազըլարը հազըմսըզլըգ վէ նիսպէթ քիմի տէ տօլայը խամթալըղը մագամընտա թէլագգի իթմիշլէր տիր, լաքին պունլարըն հէփսի միւխթէլիֆ թէտավիլէրինտէն հիչ պիրի մուվաֆֆագիյէթ պուլամամըշ տըր: Մամաֆիհ «Մատամ Սէյկլին Շիֆաքեար Շուրուպը» հէր խուսուստա թէճրիպէ իտիլմիշ պու խամթալըղը էյի իտէր:

Հագմայալըգ բէք վախիմ պիր խամթալըգ օլուպ, բէք չօգ ինսանլարտա վար տըր, վէ էկէր սէրիան պագըլըրսա թէտավի օլունմագ իսէ, նէթիճէսի չօգ ֆէնա օլուր: Սէյկլին շուրուպը էն միւյէսսէր աճիլատէ մուէսսիր պիր մուալիճէ տիր:

Սահիպի Ա. Ճ. ՀՕՒԱԵԹ

2 Ֆարինկտօն Րօտ Լօնտրա Է. Գ

Պէյօղլու Գալաթա վէ Սթամպօլըն պիւյիւք էճզախանէ վէ տիւքքեանլարընտա պուլունուր:

Թօբտան վէ բէրաքէնտէ միւպայէաթ իչին Գալաթատա Վօյվօտա գուլլէսինտէ Եիւքսէք Գալտըրըմտա Ն. 95-97տէ Ռոտունի Ինկլիզ Մաղազասընտա մէմուրը մախսուսը Էմմանուէլ Գարրուանայա միւրաճաաթ վէրմէլի տիր:

ԻՆԿԻԼԻԶ ԷՃԶԱԽԱՆԷՍԻ

Բուլէ Ալթըմէրմէր ալթընտա Էճզաճը

Ժ. ԳԱՆՏԻՒՔԻՆ

ԿՈՒԱՐԱՆԻՆ Նամ հապլարը

«Միկրէն» Թապիր օլունան պաշ աղըրըսընը քեամիլէն տէֆ իտէր.

Միկրէն տէնիլէն պաշ աղըրըսը՝ պիր նէվի սինիր աղըրըսը օլուպ, բէք ղիյատէ չիտտէթլէ ինսանըն պաշընը ագրըտըր, վէ հիչ պիր իլաճ մէշղուլ օլամամըշ օլուր:

Շիմտիյէ գատար պու պաշ աղըրըսընտա հիչ պիր տէվա պուլունամամըշ տըր, էսքէր տէֆա իթիմալ օլունան էճզայէ քէօրէ մագրուն տախի տէֆ իտէր: Ալէթալէտէր հազըրլանան իճրա օլունան թէճրիպէ Մ. Ժ. Գանտիւգ՝ ԿՈՒԱՐԱՆԻՆ հապլարընը իճատ իթմիշ օլմագլա, տըրլըսընտա տայմա իթթիպա օլան հիչ պիր հէվա պու հապլարտան չիֆայապ օլմուշլար տըր: Մէզքիւր Կուարանին հապլարը

պիր չօգ մէշհուր տօգթօրլար թարաֆընտան թավսիյէ օլունմուշ, Ամէրիքա, Ինկիլթէրէ, Ֆրանսա էքսէրիյա քուլլանըլըր: Կուարանին հապլարը պաշ աղըրըսընը պիր իքի սաաթտա թամամիլէ կէչիրիր: Պու հապլար՝ աղըրըսը պաշլատըղը կիպի ալընըրսա սօնրայա հիչ տուեարըլմազ: Քուլլանմագ չէքլի պիր թէպ իլէ օլուպ, պէհէր տէֆաատա պիր տանէ ալընմագ վէ 5 տագիգա սօնրա տիյէրինի ալմագ իւզրէ չէրէքէտէ սաաթ պիր հապ իճրա օլունուր: Ֆագաթ սաաթտա ֆազլա 4 տանէ ալընմամագ լազըմ տըր:

Պէյօղլունտա մէզքիւր Կուարանին հապլարը պաշ աղըրըսընտա չիֆայապ իրտէ քիւթիւսի կէօնտէրիր:

ՖԻՅԱԹԸ 4 ՖՐԱՆԳ ՏԸՐ

Թաշրայա կէօնտէրիլմէք իւզրէ Ինկիլիզ Էճզախանէսինին մէօհրինի թալէպ իթմէլի տիր:

ՏՕԳԹՕՐ Թ. ԱՍԼԱՆԵԱՆ

—

Բարիզտէն չէհրիմիզէ ավտէթինտէն պէրու Պէյօղլունտա վագը խանէսինտէ խասթալէեանը թէտավի իթմէքտէ օլան Տօգթօր Թ. Ասլանեան՝ միւշթէրիլէրինէ սուհուլէթ օլմագ իւզրէ պու քէրրէ Գալաթատա Վօյվօտա գարագօլխանէսի գարշըսընտա վագը 2 նումէրօլը օտայա նագլ էյլէմիշ տիր: Թապիպը մումաիլէյհ՝ պունտան պէօյլէ հէր կիւն մէզքիւր օտատա սաաթ 4տէն 10ա գատար միւրաճաաթ իտէն խասթալէեանը գապուլ իտէճէկի կիպի, ֆուգարայը տախի մէճճանէն թէտավի էյլէյէճէք տիր:

ԻՏԱՐԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ

ՎԱՊՕՐԼԱՐԸՆԸՆ ՎԱԳԹԸ ՀԱՐԷՔԷԹԼԷՐԻ

Իշպու 1883 Դեկտեմբերին 1ինճի բէնճշէնպիհ կիւնիւնտէն իթիպարէն

ԱՏԱԼԱՐ ԹԱՐԻԳԻ

ԵԷՎՄԻՅԷ ՍԷՖԷՐԼԷՐ

Ատալարտան Կօփրիւյէ Բէօբրիւյէ

Սը. Տէ.	
2 40	Գ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գընալը
5 —	Բէնտիք, Գարթալ, Գ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գընալը

Բէօբրիւտէն Ատալար Գընալը

9 30	Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Գ. Ատա, Գարթալ, Բէնտիք
10 45	Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Գ. Ատա,

Հավա չէտիտ լօտօս վէ թիրի գար օլտուղու կիւնլէրտէ սապահլարըն Պէյքօզ Ատասընտան եալընըզ իւք սէֆէր իճրա օլունաճաղը կիպի, քէօփրիւտէն տախի աղշամ իւրէ սաաթ օն պուչուգտա Պէյքօզ Ատայա գատար եալընըզ պիր սէֆէր իճրա օլունաճագ տըր:

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻ

Ատալարտան Բէօբրիւյէ

3 15	Բէնտիք, Գարթալ, Գ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գընալը
8 15	Գարթալ, Գ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գընալը

Բէօբրիւտէն Ատալարա

4 30	Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Գ. Ատա, Գարթալ
9 30	Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Գ. Ատա, Գարթալ, Բէնտիք

ՀԱՅՏԱՐ ԲԱՇԱ ԹԱՐԻԳԻ

Իզմիտ շըմէնտըֆէրի իսթասիօնը իչիւն

ԵԷՎՄԻՅԷ ՍԷՖԷՐԼԷՐ

Բէօբրիւտէն

Սը. Տէ.		
3 55	Իզմիտէ կիտէն գաթ. Նօ.	2
6 —	Պիլա թէլասուլիֆ	
9 —	Իզմիտէ կիտէն	4
11 10	Բէնտիկէ կիտէն	6

Հայտար Բաշատան

4 25	Բէնտիքտէն կէլէն գթ. Նօ.	3
6 55	Իզմիտտէն կէլէն	5
9 30	Պիլա թէսսուլիֆ	
11 35	Իզմիտտէն կէլէն	7

ԳԱՏԸ ՔԻՕՅ ԹԱՐԻԳԻ

ԵԷՎՄԻՅԷ ՍԷՖԷՐԼԷՐ		ԲԱԶԱՐ ՍԷՖԷՐԼԷՐԻ	
Բէօբրիւտէն	Գատըգէօյտէն	Բէօբրիւտէն	Գատըգէօյտէն
Սը. Տէ.	Սը. Տէ.	Սը. Տէ.	Սը. Տէ.
2 45	2 45	2 45	2 45
3 30	3 30	3 30	3 30
4 15	4 15	4 15	4 15
5 —	5 —	5 —	5 —
5 45	5 45	6 —	6 —
9 15	9 10	9 —	9 —
10 —	10 —	10 —	10 —
10 45	10 30	11 —	11 —
11 30	11 20	12 —	12 —
12 —	12	— —	— —
— —	— —	— —	— —

ՄԱԳՐԻՔԵՕՅ ԹԱՐԻԳԻ

ԵԷՎՄԻՅԷ ՍԷՖԷՐԼԷՐ

Մագրիքէօյտէն Բէօբրիւյէ

Սապահ

3 30 Մագրիքէօյ, Սամաթիա

Աքշամ Բէօբրիւտէն

11 15 Սամաթիա, Մագրիքէօյ *

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻ

Մագրիքէօյտէն Բէօբրիւյէ

Սապահ

2 45 Մագրիքէօյ, Սամաթիա

Բէօբրիւտէն Մագրիքէօյէ

Աքշամ

11 — Սամաթիա, Մագրիքէօյ

* Իշպու սէֆէր ֆուրթունա օլտուղու կիւնլէրտէ պիր չէրէքէ էվվէլ իճրա օլունաճագ տըր:

Քէօփրիւ վէ իսկէլէ մէմուրլարը պուլէթ պիլէթ վէրիլէ բարա ալմալարը քաթիյէն մէմնու տըր, միւթէճասիրլէրի պէր մուճիպը ճէզալ թէճզիյէ օլունաճագ տըր: Պինաէն ալէյհ վապօրա բաքիպ օլան զէվաթըն քէօփրիւտէն ալտըգլարը պիլէթլէրինի իսկէլէտէն ալմալարը վէ հիյնի ավտէթլէրինտէ Գատըգէօյ իսկէլէսինտէն վապօրա կիրէճէք օլանլար պիլէթլէրինի մէզքիւր Գատըգէօյ իսկէլէսինտէն ալմալարը իսկէլէլէրտէն բաքիպ օլանլար վապօրլար տէրունինտէ պիլէթլէրինի ալմալարը միւթէճէճար:

Ագշամլարը քէօփրիւտէն սաաթ 9,45տէ Ատալարա վէ սաաթ 11,30 վէ 12տէ Գատըգէօյինէ հարէքէթ իտէն վապօրլարա ճիւրմի պէօյլէք վէ խըճթալարը իզնի իտէր սէրէճէտէ օլան նիւք վէ էշեա գապուլ օլունմայաճագ տըր:

Թէհլիքէյէտէն հազէր օլունմագ իչիւն սիւման օլտըղը զէման հէր վարօտ պուլունտուղը նօգթաատա թէվգիֆ իտէճէկի կիպի, պօրա վէ ֆուրթունա միւնասէպէթիյլէ պու սէֆէրլէր իճրա օլունամագ իսէ, պու պապտէ խըճթալարըն պիր շէյ սէօյլէմէյէ հագլարը օլամայաճագ տըր:

ՊԷՅՕՂԼՈՒՆՏԱ ԹՈՒՆՆԷԼ ՄԷՅՏԱՆԸՆՏԱ

Ա. ՄԱՅԷՐ ՎԷ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

1883-84 գըշ մէվսիմի իչիւն էրքէք վէ գատընլարա վէ գըզ վէ էրքէք չօճուգլարա մախսուս կուսթօլու վէ բէք չիք րուպալար սաթըլըր:

Թէքմիլ գօսթիւմ, բարտըսիւ, բըտէնկօթ, սուարէ էլպիսէսի, Ալսթէրգա սէթրի, մագֆէրլան, գըշլըգ բալթօ, րօպ տը շամպը, եաղմուրլուգ, ավ գօսթիւմիւ, մէնչիգօֆ, քիւրքլիւ բալթօ, էնվաի բանթալօնլար վէ զայրիհիմ, վէ զայրիհիմ:

Գատընլարա մախսուս օլարագ գըսսա մանթօլար, ճաքէթլէր, վաթէրբրուֆ, բըտէնկօթ, գօլլու գըսսա ճագէթ (տօլման), հավլօգ, րօպ տըշամպր, գարագօ, վիզիթ, մանթօ, բըլիս, գըշլըգ բալթօլար, իչէլէր էսվապլար, (պրանտէրֆուրկ), րօպ տը շամպր, սապահլըգլար, վէ զայրիհիմ վէ զայրիհիմ:

Զամաշըր, տիւրլիւ տիւրլիւ գօգուլու լավանտալար, չէմպիյէլէր, անթուգա պասթօն, եօրկան, չօրապ, եօլճու թագըմը, ֆանէլալար, մէնտիլլէր, էրքէք վէ գատըն շապգալարը, էլտիվէն, էլպրազէ, աճագ գապլարը, պօյուն պաղլարը, գարօթլար, չալլար վէ զայրիհիմ:

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻՅԱԶ ԱՆՏՕՆ ՍԱԳԱԵԱՆ